

**УХВАЛА
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Якіменка Володимира Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 2, 3 частини першої статті 389, статті 394 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
7 лютого 2024 року
№ 28-1(І)/2024

Справа № 3-5/2024(9/24)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Колісник Віктор Павлович (голова засідання),
Кичун Віктор Іванович (доповідач),
Філюк Петро Тодосьович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Якіменка Володимира Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 2, 3 частини першої статті 389, статті 394 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Кичуна В.І. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Якіменко В.П. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають статтям 3, 8, 9, 19, 21, 22, 24, частинам першій, другій статті 55, статті 64, пункту 8 частини другої статті 129

Конституції України (є неконституційними), пункти 2, 3 частини першої статті 389, статтю 394 Цивільного процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Відповідно до пунктів 2, 3 частини першої статті 389 Кодексу учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право оскаржити у касаційному порядку:

„2) ухвали суду першої інстанції, вказані у пунктах 3, 6, 7, 15, 16, 22, 23, 27, 28, 30, 32 частини першої статті 353 цього Кодексу, після їх перегляду в апеляційному порядку;

3) ухвали суду апеляційної інстанції про відмову у відкритті або закриття апеляційного провадження, про повернення апеляційної скарги, про зупинення провадження, щодо забезпечення позову, заміни заходу забезпечення позову, щодо зустрічного забезпечення, про відмову ухвалити додаткове рішення, про роз'яснення рішення чи відмову у роз'ясненні рішення, про внесення або відмову у внесенні виправлень у рішення, про повернення заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, про відмову у відкритті провадження за нововиявленими або виключними обставинами, про відмову в задоволенні заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, про заміну сторони у справі, про накладення штрафу в порядку процесуального примусу, окремі ухвали“.

Згідно зі статтею 394 Кодексу „одержавши касаційну скаргу, оформлену відповідно до вимог статті 392 цього Кодексу, колегія суддів у складі трьох суддів вирішує питання про відкриття касаційного провадження (про відмову у відкритті касаційного провадження).

2. Суд відмовляє у відкритті касаційного провадження у справі, якщо:

1) касаційну скаргу подано на судові рішення, що не підлягає касаційному оскарженню;

2) є ухвала про закриття касаційного провадження у зв'язку з відмовою цієї особи від поданої раніше касаційної скарги на це саме судові рішення;

3) є постанова про залишення касаційної скарги цієї особи без задоволення або ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою цієї особи на це саме судове рішення;

4) скаржником в строк, визначений судом, не подано заяву про поновлення строку на касаційне оскарження або наведені підстави для поновлення строку на касаційне оскарження, визнані судом неповажними;

5) у разі подання касаційної скарги на підставі пункту 1 частини другої статті 389 цього Кодексу суд може визнати таку касаційну скаргу необґрунтованою та відмовити у відкритті касаційного провадження, якщо Верховний Суд уже викладав у своїй постанові висновок щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах, порушеного в касаційній скарзі, і суд апеляційної інстанції переглянув судове рішення відповідно до такого висновку (крім випадку наявності постанови Верховного Суду про відступлення від такого висновку або коли Верховний Суд вважатиме за необхідне відступити від висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах).

3. Незалежно від поважності причин пропуску строку на касаційне оскарження суд касаційної інстанції відмовляє у відкритті касаційного провадження у разі, якщо касаційна скарга подана після спливу одного року з дня складення повного тексту судового рішення, крім випадків:

1) подання касаційної скарги особою, не повідомленою про розгляд справи або не залученою до участі в ній, якщо суд ухвалив рішення про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки;

2) пропуску строку на касаційне оскарження внаслідок виникнення обставин непереборної сили.

4. У разі оскарження ухвали (крім ухвали, якою закінчено розгляд справи) суд може визнати касаційну скаргу необґрунтованою та відмовити у відкритті касаційного провадження, якщо правильне застосування норми права є очевидним і не викликає розумних сумнівів щодо її застосування чи тлумачення.

5. Питання про відкриття касаційного провадження у випадку, передбаченому частиною четвертою цієї статті, вирішує колегія суддів у складі трьох суддів.

6. Ухвала про відмову у відкритті касаційного провадження повинна містити мотиви, з яких суд дійшов висновку про відсутність підстав для відкриття касаційного провадження.

7. За відсутності підстав для залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги чи відмови у відкритті касаційного провадження суддя-доповідач постановляє ухвалу про відкриття касаційного провадження у справі, в якій вирішує питання про витребування матеріалів справи. Зазначена ухвала надсилається скаргнику та учасникам справи. До ухвали додаються копії касаційної скарги та доданих до неї документів, крім випадків, якщо скаргу подано в електронній формі через електронний кабінет.

8. В ухвалі про відкриття касаційного провадження зазначаються підстава (підстави) відкриття касаційного провадження та строк для подання учасниками справи відзиву на касаційну скаргу. Якщо разом з касаційною скаргою подано заяви чи клопотання, суд в ухвалі про відкриття касаційного провадження встановлює строк, протягом якого учасники справи мають подати свої заперечення щодо поданих заяв чи клопотань, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

За наявності клопотання особи, яка подала касаційну скаргу, суд у разі необхідності вирішує питання про зупинення виконання рішення (ухвали) суду або зупинення його дії.

9. Ухвалу про відкриття провадження у справі або про відмову у відкритті касаційного провадження суд касаційної інстанції постановляє не пізніше ніж через двадцять днів з дня надходження касаційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків.

10. Копія ухвали про відмову у відкритті касаційного провадження разом з доданими до скарги матеріалами направляються особі, яка подавала касаційну скаргу, а копія касаційної скарги залишається в суді касаційної інстанції“.

На думку Якіменка В.П., обмежено його „конституційне право на судовий захист в частині гарантій на касаційний перегляд судових рішень, у тому числі ухвал апеляційного суду, ухвалених за вирішенням заяви про поновлення процесуального строку на подання доказів та про постановлення додаткового рішення судом апеляційної інстанції“.

Обґрунтовуючи неконституційність оспорюваних приписів Кодексу, Якіменко В.П. посилається на окремі приписи Конституції України, Кодексу, Кодексу суддівської етики, затвердженого XI (черговим) з'їздом суддів України рішенням від 22 лютого 2013 року, Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 7 липня 2010 року № 2453–VI, міжнародні акти, а також на практику Конституційного Суду України та Європейського суду з прав людини, судові рішення у своїй справі та у справах інших осіб.

2. Розв'язуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо її зміст і вимоги є очевидно необґрунтованими (частина четверта статті 77).

З аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що автор клопотання не навів аргументів про неконституційність пунктів 2, 3 частини першої статті 389, статті 394 Кодексу, а лише висловив незгоду із законодавчим регулюванням, що не можна вважати належним обґрунтуванням

тверджень про неконституційність оспорюваних приписів Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, Якіменко В.П. не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Якіменка Володимира Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 2, 3 частини першої статті 389, статті 394 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

